

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Силабус навчальної дисципліни
«Клінічне медсестринство. Цикл трансфузіології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 30 годин, 1 кредит ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Проведення навчальної дисципліни відбувається згідно затвердженого розкладу занять Клінічні бази кафедри- ООКЛ, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), ТОВ “ДІМ МЕДИЦИНИ”
Викладач (-і)	К.мед.н., доцент Грічушенко Інна Сергіївна К.мед.н., доцент Носенко Володимир Михайлович К.мед.н., доцент Собітняк Людмила Олексіївна Доцент Босенко Костянтин Володимирович Асистент Потапчук Юрій Олександрович Асистент Данилова Ганна Олександрівна
Контактна інформація	Грічушенко І.С. 093-797-13-53 Носенко В.М. 050-628-42-98 Собітняк Л.О. 097-207-76-23 Босенко К.В. 093-000-0955 Потапчук Ю.О. 093-305-24-51 Данилова Г.О. 066-286-01-68
E-mail	Грічушенко І.С. sherlokfox@gmail.com Носенко В.М. volodymyrnosenko@gmail.com Собітняк Л.О. ludmila.sobitniak@gmail.com Босенко К.В. Md.bosenko@gmail.com Потапчук Ю.О. Dr.potapchuck@gmail.com Данилова Г.О. emergencyanna@gmail.com
Робоче місце	База ООКЛ База Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка) ТОВ “ДІМ МЕДИЦИНИ”
Консультації	Очні консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00. Онлайн консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/Viber. Посилання на онлайн- консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).
 Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft

Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство.

Цикл Трансфузіології» є: основи кровотворення і функціональні властивості клітин крові; використання в медицині компонентів і препаратів крові; патофізіологія та принципи інтенсивної терапії крововтрати у хворих з різними патологіями; ризики та ускладнення, пов'язані з переливанням крові; етичні та юридичні аспекти трансфузіології; питання донорства в Україні.

Мета дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є формування теоретичних знань щодо ключових аспектів гематології, клінічної і виробничої трансфузіології та прикладних навичок ефективного лікування хворих, уникнення реакцій і ускладнень, одержання позитивного результату лікування в тих випадках, де хімічні лікарські засоби не дадуть позитивного результату. Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі медсестринства та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

- засвоєння основних заходів, необхідних для організації роботи у відділенні інтенсивної терапії
- набуття практичних навичок для надання медичної допомоги при невідкладних станах
- набуття практичних навичок для підготовки і проведення трансфузії компонентів крові донора;
- набуття навичок і вмінь для обстеження хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

Знати:

- Основи організації раціонального режиму і лікування хворого в відділенні інтенсивної терапії;
- Загальні елементи догляду за хворими в відділенні інтенсивної терапії;
- Загальна характеристика основних розчинів, рідин для проведення трансфузійної терапії;
- Основи кровотворення і функціональні властивості клітин крові;
- Імунологічні основи трансфузійної терапії;
- Показання до трансфузійної терапії в клінічній практиці;
- Обов'язки медичної сестри при проведенні трансфузійної терапії, організація та порядок проведення;
- Гемотрансфузійні реакції та ускладнення, методики їх профілактики та лікування;
- Порушення кровообігу. Шоки

Вміти:

- 1.Визначення групи крові за системою АВО за допомогою цоліклонів
- 2.Оцінка придатності гемотрансфузійних рідин
- 3.Проведення проб на індивідуальну сумісність за групами крові, Rh-фактором, біологічна проба
- 4.Оформлення медичної документації, пов'язаної з проведенням трансфузійної терапії
- 5.Введення лікарських речовин (внутрішньовенне струмінне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема в польових умовах
- 9.Забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступу
- 10.Проведення трансфузій компонентів крові та кровозамінників
11. Діагностика та надання першої медичної та лікарської допомоги при:
 - Гіповолемічних, дистрибутивних варіантах шоку
 - Гострій судинній недостатності (колапсі)
 - Гострій крововтраті (зовнішній та внутрішній)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання : практичні заняття, самостійна робота здобувача

- **Практичні заняття:** бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком , інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань. Викладачем застосовуються інтерактивні методи навчання такі як «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Дискусія», «Метод конкурентних груп», «Мозковий штурм», «Кейс» тощо.
- **Самостійна робота здобувача** з активною консультацією викладача: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з пацієнтом.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основи кровотворення і функціональні властивості клітин крові

Кров – як функціональна система організму, склад системи крові. Клінічний аналіз гемограми, головні параметри кількісних і якісних характеристик клітин крові. Фактори функціонування кісткового мозку. Імунологічні основи трансфузійної терапії, структура імунної системи та механізми функціонування системи імунного захисту.

Тема 2. Компоненти і препарати крові та їх використання в медицині. Механізм дії перелитої крові

Загальна характеристика гемотрансфузійних середовищ: цільна і консервована кров, консервувальні розчини; фракціонування консервованої крові на її компоненти (плазма, еритроцити, тромбоцити, лейкоцити) та їх консервування; фракціонування консервованої крові для заготівлі еритроцитарної маси і плазми. Концентрати тромбоцитів і лейкоцитів, еритроцитарна маса і відмиті еритроцити. Плазма, білки плазми, лікарські форми білків плазми, білки системи згортання крові.

Організаційні принципи трансфузій крові та її компонентів. Клінічні показання до використання СЗП, кріопреципітату, лікувальні властивості альбуміну. Фази змін в організмі після гемотрансфузій. Техніка трансфузії крові та її компонентів.

Тема 3. Крововтрата: класифікації, визначення величини та тяжкості крововтрати. Методи розрахунку крововтрати, показання до проведення гемотрансфузій.

Класифікація крововтрат та кровотеч. Ступені гіповолемії, методи оцінювання дефіциту ОЦК. Методи визначення об'єму і тяжкості крововтрати; черги терміновості обстеження пацієнта. Показання до проведення гемотрансфузій. ДВЗ-синдром.

Тема 4. Проведення трансфузійної терапії

Визначення групи крові за системою АВО за допомогою цоліклонів. Оцінка придатності гемотрансфузійних рідин. Контроль ідентифікації пацієнта та продукта крові. Правильна підготовка гемоcontainers до трансфузії. Проведення проб на індивідуальну сумісність за групами крові, Rh-фактором, біологічна проба. Забезпечення периферичного венозного доступу. Проведення трансфузій компонентів крові та кровозамінників. Клінічний нагляд за реципієнтом. Чітке документування клінічного трансфузійного процесу.

Тема 5. Переливанням крові, ризик, ускладнення, протипоказання

Імунологічна несумісність та реакції, не пов'язані з несумісністю за системою АВО. Небезпека, пов'язана з інфекційними захворюваннями, ризик інфікування бактеріями, вірусами, гемотрансмисивними інфекціями. Ризик технічних погіршень при трансфузіях.

Післятрансфузійні ускладнення (класифікація); ускладнення, пов'язані з порушенням технології заготівлі, зберігання, перероблення і трансфузії крові, її компонентів і препаратів. Своєчасна діагностика та лікування станів, які пов'язані з гемотрансфузією.

Протипоказання щодо трансфузії.

Тема 6. Етичні та юридичні аспекти трансфузіології

Поняття медичної етики і моралі. Права пацієнта: одержання інформації, інформована згода, конфіденційність, автономність, свобода вибору, право на відмову від лікування. Знання Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про права пацієнта в Україні».

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Костенко В.О. Патофізіологія системи крові: навч. посібник. Видавництво «Магнолія», 2020. 164 с.
2. Орлик В.В. Трансфузійна медицина: підручник. Видавництво «Медицина», 2023. 424 с.
3. Потапов О.О., Рубанець М.М., Кмита О.П. Клінічні аспекти трансфузіології: навч. посібник. Суми, 2019. 396 с.
4. Методи дослідження в гематології: навч.посібник / за ред. професора Л.Н. Приступи. Суми, 2019. 55 с.
5. Методи дослідження в гематології: навч.посібник / за ред. професора Л.Н. Приступи. Суми, 2019. 55 с.

Допоміжна :

1. Біляєва А.В. Програма гемоуправління у пацієнта: навч. посібник. Київ- Вінниця, 2019. 68 с.

2. Клінічна лабораторна діагностика: підручник /Лаповець Л.Є., Лебедь Г.Б., Ястремська О.О та ін.- 2-ге вид. Київ, 2021. 472 с.
3. Катеренчук І. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: навч. посібник. Видавництво «Медкнига», 2020. 228 с.
4. Онопрійчук Д.В., Малігонова А.І. Конспект із гастроентерології та гематології: навч.посібник. Видавництво «Рута», 2022. 348 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://moz.gov.ua/> - Міністерство охорони здоров'я України, реєстр медико-технологічних документів
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
3. <http://www.esicm.org>
5. <https://www.cochrane.org> - Кокрейн - бібліотека: Cochrane Reviews - Кокрейнівська база даних систематичних оглядів
6. <http://www.nlm.nih.gov/> Національна бібліотека США з медицини (NLM) ІРесурси для дослідників / Біомедична література
7. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/> - NCBI - Національний центр біотехнологічної інформації
8. <http://www.pubmed.gov> I PubMed — електронна база даних медичних і біологічних публікацій
9. <http://www.library.gov.ua/> Національна наукова медична бібліотека України
10. <http://testcentr.org.ua/> Центр тестування МОЗ України
11. <http://www.pubmed.com/> Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій
12. <https://emedicine.medscape.com/> Англomовний веб - ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я
13. <http://www.esicm.org> Офіційний сайт Європейської Асоціації інтенсивної терапії
14. <http://www.espen.org> Офіційний сайт Європейської Асоціації парентерального і ентeрального харчування
15. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/> Пошуковий ресурс медичної літератури «PubMed»

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи контролю:

Поточний контроль:

тести вихідного та кінцевого рівня знань за темою практичного заняття;
 усна відповідь на стандартизовані питання за матеріалом поточної теми, попередніх тем та лекційного матеріалу;
 розв'язування типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
 контроль практичних навичок;
 контроль активності здобувача під час роботи в малих групах.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та

	вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання для самостійної роботи:

- **підготовка до практичних занять**
 - теоретична підготовка
 - виконання тестових завдань
 - вирішування ситуаційних задач
 - тренінг з виконання практичних навичок

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.